Magiczny Kraków

Diabelski walc przed ciszą. Przed nami wielki finał SILENCE Music Festival

2026-10-04

Dziś, 4 października o godz. 19.00 SILENCE Music Festival przenosi się do HEVRE, by zakończyć tegoroczną edycję recitalem Giorgiego Gigashvilego. Będzie Chopin, będzie Liszt, a na koniec – muzyka „z piekła rodem”.

Giorgi Gigashvili ma 25 lat, na koncie zwycięstwo w gruzińskiej edycji dziecięcego „The Voice”, laury najważniejszych konkursów pianistycznych świata, recitale w takich salach jak nowojorska Carnegie Hall, Filharmonia Paryska czy hamburska Elbphilharmonie. Jest pianistą, który nie boi się przekraczać granic – obok muzyki klasycznej fascynują go zarówno muzyka ludowa Gruzji, jak i elektronika. W Krakowie pokaże jednak swoje bardziej romantyczne oblicze.

Gdy diabeł porywa do tańca

Fryderyk Chopin i Ferenc Liszt poznali się w Paryżu i szybko znaleźli wspólny język. Występowali razem, spotykali się na salonach, przez pewien czas byli nawet sąsiadami. Chopin dedykował Lisztowi swoje Etiudy op. 10, a ten należał do pierwszych, którzy zachwycili się ich nowatorstwem. Łączyła ich przyjaźń i fascynacja fortepianem, choć każdy z nich szukał w jego brzmieniu czegoś innego. Z czasem ich relacja się ochłodziła. Ich muzyka spotka się jednak ponownie – tym razem w programie recitalu Giorgiego Gigashviliego.

Wieczór otworzy sześć nokturnów Chopina z op. 48 (c-moll i fis-moll), 55 (f-moll i Es-dur) i 62 (H-dur i E-dur). Powstawały w latach 1841–1846. Co ciekawe, wszystkie trzy zbiory mają dedykacje dla kobiet: pierwszy Chopin zadedykował swojej – ponoć najukochańszej – uczennicy Laurze Duperré, drugi – Jane Stirling, a op. 62 – Mademoiselle R. de Könneritz.

Nie dajcie się jednak zwieść – chopinowskie nokturny nie są wyłącznie muzyką nocnego ukojenia. Ich śpiewność przeplata się z napięciem dramatycznym i wyrafinowaną harmoniką. W Nokturnie H-dur szczególnie wyraźnie ujawnia się charakter muzyki Chopina, dlatego utwór bywa określany mianem „Tuberozy” – egzotycznego kwiatu o niezwykle intensywnym, odurzającym zapachu. Kompozytor wielokrotnie poprawiał jeden z jego fragmentów, a amerykański krytyk James Gibbons Huneker widział w głównym temacie „urok dojrzałej namiętności”.

Muzyka Liszta otworzy z kolei cały wachlarz romantycznych idiomów: od miłości i podróży po fascynację metafizyką, światem zjaw, tajemnicy i legend. Sonetto 104 del Petrarca z cyklu *Années de pèlerinage. Deuxième année: Italie* wyrasta z poezji miłości i tęsknoty, natomiast *Vallée d’Obermann* z *Années de pèlerinage. Première année: Suisse* prowadzi w głąb romantycznych rozterek, samotności i egzystencjalnego niepokoju. Wybrzmi też *Ballada nr 2 h-moll*, której inspiracji do dziś nie da się wskazać jednoznacznie. Claudio Arrau, który był uczniem Martina Krausego, ucznia Liszta, uważał, że utwór opiera się na greckim micie o Hero i Leandrze. W jego interpretacji powracające, coraz bardziej niespokojne frazy przywodzą na myśl morze, przez które co noc Leander płynie do ukochanej. To jednak tylko jedna z hipotez; jako możliwe źródło inspiracji wskazuje się również balladę *Lenore* Gottfrieda Augusta Bürgera.

A potem pojawi się *Walc Mefisto nr 1 (Der Tanz in der Dorfschenke)*, czyli *Taniec w wiejskiej karczmie*. Liszt zaczerpnął tę scenę z *Fausta* Nikolausa Lenaua, a nie – jak mogłoby się wydawać – Johanna Wolfganga von Goethego. Faust i Mefistofeles trafiają do wiejskiej karczmy, gdzie trwa wesele. Mefistofeles przejmuje skrzypce od muzyka i zaczyna grać tak uwodzicielsko, że zwykły taniec szybko zamienia się w szaleńczy wir. Faust porywa do tańca piękną wiejską dziewczynę, a para wraz z innymi opuszcza karczmę i rusza w stronę lasu, aż muzyka cichnie…

Repertuar dobrze współgra z miejscem finału. HEVRE mieści się w dawnym domu modlitwy Chewra Thilim przy ulicy Beera Meiselsa. W 2008 roku odkryto tu zabytkowe polichromie z widokami Jerozolimy i scenami biblijnymi. Chopin i Liszt zabrzmią więc w przestrzeni, w której przeszłość pozostaje obecna. *Wyszedł, nie wiedząc, dokąd idzie* (Hbr 11,8) – słowa z Listu do Hebrajczyków, leitmotif recitalu, kierują uwagę gdzie indziej – ku nieoczywistej artystycznej drodze gwiazdy wieczoru i romantycznemu *Reise*.

Lekcje otwarte z Mistrzem

Dzień przed koncertem finałowym SILENCE Music Festival wraz z Katedrą Fortepianu AMKP zaproszą młodych pianistów do pracy z Giorgim Gigashvilim w ramach lekcji otwartych w Akademii Muzycznej im. K. Pendereckiego w Krakowie. Luca Faldelli, Michał Basista i Veronika Zalevska będą mieli okazję pracować z artystą już dziś, 3 października od godziny 16.00 w Sali koncertowej AMKP. Katedra Fortepianu zaprasza na to wydarzenie wszystkich studentów, uczniów, pedagogów i każdego, kogo interesuje sztuka pianistyczna.

Bezpłatne wejściówki do pobrania na **stronie**.

Wstęp na koncert GIGASH! jest bezpłatny. Pierwszeństwo mają osoby z pobranymi wejściówkami, jednak osoby bez wejściówek będą mogły uczestniczyć w koncercie SILENCE w miarę dostępności miejsc.